

VISUOMENĖS
IR VERSLO
PLĖTROS
INSTITUTAS

Laisvės g. 16-21, LT-68306, Marijampolė
Tel.: +370 643 98771, el. pašto adresas: info@vvpil.lt, www.vvpil.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 304169851

Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui

2023-12-29 Nr. VVPI-23/1229-1

REKOMENDACIJA

DĖL JAUNIMO VASAROS UŽIMTUMO IR INTEGRAVIMO Į DARBO RINKĄ SITUACIJOS ALYTAUS MIESTO SAVIVALDYBĖJE GERINIMO

Visuomenės ir verslo plėtros institutas siekia užtikrinti gyventojų, bendruomeninių organizacijų ir smulkiųjų verslų plėtrą bei bendrųjų kompetencijų ugdymo kokybę, taip gerinant jų galimybes augti, kurti inovatyvias paslaugas ir produktus bei didinti bendruomenių socialinę įtrauktį, stiprinant ryšius tarp vietos gyventojų, verslo ir valdžios visoje Lietuvoje.

Išanalizavus Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 24 d. patvirtinto sprendimo Nr. T-38 „Dėl Verslo skatinimo ir lėšų skyrimo smulkiąjam ir vidutiniam verslui tvarkos aprašo patvirtinimo“ aktualią 2023 m. gegužės 25 d. redakciją (toliau - Aprašas)¹, galima pasidžiaugti, kad Alytaus miesto savivaldybės administracija aktyviai prisideda ne tik prie Alytaus mieste veikiančių smulkaus ir vidutinio verslo (toliau - SVV) subjektų skatinimo, bet ir sudaro galimybes SVV subjektams dalinai kompensuoti vasaros laikotarpiu įdarbintų jaunuolių nuo 14 iki 21 metų darbo užmokesčio sąnaudas.

¹ <https://va.alytus.lt/document/75270>

Tačiau atsižvelgus į gerąją kitų Lietuvos savivaldybių praktiką bei besikeičiančią ekonominę situaciją, rekomenduojama:

1. atnaujinti Aprašą, įtraukiant galimybę SVV subjektui už įdarbintą jaunuolį visu etatu per mėnesį kompensuoti 100 procentų nuo Lietuvoje galiojančios aktualios minimalios mėnesinės algos (toliau - MMA). Kadangi 2024 metais MMA sieks 924 eurus su mokesčiais, dabar Apraše numatyta galimybė SVV subjektui už įdarbintą jaunuolį visu etatu kompensuoti tik 300 eurų nesudarys net vienos trečiosios visų vieno mėnesio darbo užmokesčio sąnaudų. Savo siūlymą grindžiame tuo, kad SVV subjektui norint įdarbinti moksleiviško amžiaus jaunuolį vasaros laikotarpiui (ne ugdymo proceso metu) tenka skirti nemažai žmogiškųjų išteklių jaunuolio apmokymui ir įvedimui į normalų darbo procesą. Taip pat nėra paslaptis, kad po vasaros jaunuoliai dažniausiai grįžta į ugdymosi procesą, o darbdaviai netenka neseniai apmokyto darbuotojo. Tokia praktika, kai darbdaviams buvo kompensuojama 100 procentų MMA, įskaitant visus finansinius įsipareigojimus (sukauptas nepanaudotas atostogas ir darbdavio mokesčius), buvo taikyta Jaunimo reikalų agentūros 2022 ir 2023 metais vykdyto projekto „Pasimatuok profesiją vasarą“² metu. Svarbu paminėti, kad 2023 metų vasarą projekte „Pasimatuok profesiją vasarą“ dalyvavo net 28 jaunuoliai iš Alytaus miesto savivaldybės³.
2. Papildyti Aprašo 20.3 papunktį, nurodant, kad SVV subjektui gali būti kompensuojamos tinkamomis laikomos jaunuolių darbo užmokesčio už faktiškai dirbtą laiką bei darbdavio socialinio draudimo įmokų išlaidos, neviršijančios MMA, ir kitos susijusios darbo užmokesčio išlaidos (ligos pašalpa, kompensacija už nepanaudotas atostogas) patirtos ir apmokėtos darbo sutarties su jaunuoliu laikotarpiu nuo, įdarbinant jaunuolius vasarą (ne ugdymo proceso metu) ir pagrįstos išlaidų apmokėjimą pagrindžiančiais dokumentų originalais arba oficialiai patvirtintomis jų kopijomis.
3. Papildyti Aprašo 20.3 papunktį, nurodant, jog siekiant, kad nebūtų pažeisti viešieji ir privatūs interesai, SVV subjektui, įdarbinant jaunuolį, jis negali būti artimas giminaitis SVV subjekto vadovui ar tiesioginiam įdarbinto jaunuolio darbo vadovui, SVV subjektui norint įgyti teisę kompensuoti įdarbinto jaunuolio darbo užmokesčio išlaidas.

² <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5a5aef80073a11edb4cae1b158f98ea5/asr>

³ <https://jra.lt/jaunimui/dalyvauk/pasimatuok-profesija-vasara>

Papildomai rekomenduojama apgalvoti šias galimybes:

1. sukurti atskirą jaunimo vasaros užimtumo ir integravimo į darbo rinką Alytaus miesto savivaldybėje programą (toliau - Programa), kurioje būtų galimybė moksleiviško amžiaus jaunuolius (14-21 metų amžiaus) įdarbinti ne tik SVV subjektams, bet ir Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje veikiančioms biudžetinėms įstaigoms, savivaldybės ir valstybės įmonėms bei nevyriausybinėms organizacijoms, akcentuojant ne SVV subjektų rėmimą, bet jaunimo vasaros užimtumo ir integravimo į darbo rinką svarbą.
2. Sudaryti sąlygas ir galimybes pagal Programą vasarą įdarbintiems jaunuoliams gauti mentorystės (palydėjimo) paslaugas. Mentorystės (palydėjimo) tikslai:
 - skatinti jaunuolius tirti profesinio pasirinkimo galimybes;
 - padėti jaunuoliams pritaikyti žinias ir gebėjimus darbo aplinkoje;
 - formuoti tolesnio mokymosi kryptį atsižvelgiant į įgytą patirtį;
 - plėtoti jaunuoliams žinias ir sampratą apie darbo santykius ir karjeros galimybes.
3. Sudaryti sąlygas ir ugdomasias galimybes pagal Programą vasarą jaunuolius įdarbinusių darbdavių atstovams gerinti kompetencijas dirbti su jaunais žmonėmis.

Viešosios įstaigos

Visuomenės ir verslo plėtros instituto

Direktorius

Vladas Polevičius